

กฎหมายอาญา (ม.๕๙-๑๐๖)

บรรยายครั้งที่ ๒

อาจารย์รวินท์ ชัยภักดิ์

บรรยายเนติบัณฑิต สมัยที่ ๓/๙

— ௨௭ —

พยายามกระทำคามผิด

- ๑.ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาทำความผิด
- ๒.ผู้กระทำจะต้องกระทำการเพื่อให้บรรลุผลตามเจตนาอันเป็นการกระทำที่เลขขั้นเตรียม กล่าวคือ ถึงขั้นลงมือทำความผิดแล้ว และ
- ๓.ผู้กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้น ไม่บรรลุผล

๑. ผู้กระทำจะต้องมีเจตนากระทำความผิด

- ถ้าจะมีความผิดฐานพยายามฆ่า ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาฆ่าเสียก่อน
(ดูฎีกา ๓๖๑๖/๒๕๓๔)

๒. ลงมือกระทำความผิด

- หลักต่าง ๆ ในการพิจารณา เช่น
- ๑. หลักความใกล้เคียงต่อผล (The Proximity Rule) หลักนี้มาจากประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้หลักนี้เช่นกัน
- ๒. หลักความไม่คลุมเครือ หลักนี้อ้างอิงกันในตำรากฎหมายต่างประเทศหลายประเทศ มีต้นตอมาจากคำพิพากษาของศาลประเทศนิวซีแลนด์
- ๓. หลักความเป็นภัยอันตรายของการกระทำนั้น หลักนี้ก็เป็นหลักหนึ่งใช้กันอยู่ในประเทศเยอรมัน
- ๔. หลักการกระทำขั้นตอนที่สำคัญ (Substantial Step Rule) เป็นหลักที่ใช้อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาในหลายมลรัฐ

หลักต่าง ๆ ในการพิจารณาการลงมือกระทำ ความผิด

■ ศาลไทยใช้หลักใด?

■ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ท่านอาจารย์ประมุข สุวรรณศร ผู้พิพากษาศาลฎีกา ได้วินิจฉัยไว้ใน ฎีกา ๑๒๓/๒๕๕๑ ว่า “ลงมือ” ต้องเป็น “การกระทำที่ได้กระทำลงใกล้ชิดกับผลสำเร็จอันพึงเห็นประจักษ์แล้ว” แสดงว่าศาลไทยยอมรับหลักความใกล้ชิดต่อผล ซึ่งใช้อยู่ในประเทศอังกฤษ

ความผิดตามมาตรา ๒๘๘

- ผลคือความตายของผู้ถูกระทำ
- การกระทำของจำเลย (ซึ่งมีเจตนาจะฆ่าผู้เสียหาย) ณ ขั้นตอนใด จึงจะถือว่าใกล้เคียงต่อความตายของผู้เสียหาย
- หลักความใกล้เคียงต่อผล ถือว่า ถ้าผู้กระทำได้กระทำขั้นตอนสุดท้าย (last act) ซึ่งจำต้องกระทำเพื่อให้ความผิดสำเร็จ ถือว่าการกระทำนั้น ใกล้เคียงต่อผล เป็นการลงมือกระทำความผิดแล้ว

ความผิดตามมาตรา ๒๘๘

- ฎ.๑๐๔๐/๒๕๖๒, ๓/๕๖๒/๒๕๔๐, ๑๘๘๓/๒๕๓๕, ๑๑๕๔/๒๕๓๓
วินิจฉัยว่า เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นขั้นตอนสุดท้าย อันถือว่าเป็น
การกระทำที่ใกล้ชิดต่อความผิดสำเร็จ เข้าชั้นลงมือกระทำความผิด
แล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายาม

การฆ่าคนโดยใช้ปืนยิง

- **ต.อ.** ถ้าแดงต้องการจะฆ่าดำโดยการใช้อาวุธปืนยิง แแดงลั่นไกปืนยิงไปที่ดำ แแดงมีความผิดฐานพยายามฆ่าดำแล้ว เพราะเป็นการกระทำที่ใกล้ชิดต่อความตายของดำแล้ว
- เพราะเป็นการกระทำขั้นตอนสุดท้ายของแดงแล้ว เมื่อลั่นไกปืนแล้วแดงไม่ต้องทำอะไรต่อไปอีกเพื่อให้ดำตาย ถ้ากระสุนถูกดำตายก็สมปรารถนาของแดง ถ้าไม่ตาย แแดงก็มีความผิดฐานพยายามฆ่า นับแต่วินาทีที่แดงลั่นไกปืนยิงดำ

การฆ่าคนโดยการให้กินยาพิษ

- ต.อ. แดงต้องการจะฆ่าดำโดยการกินยาพิษ ซึ่งจะต้องกินยาพิษขนาด ๔ กรัม จึงจะตาย แดงเอายาพิษ ๔ กรัมผสมลงในขวดน้ำที่อยู่ในตู้เย็นที่บ้านของดำที่ดำจะต้องมากินน้ำในตู้เย็นนั้นเป็นประจำทุกวัน การกระทำของแดงถือว่าเป็นการลงมือฆ่าดำแล้ว เพราะใกล้ชิดต่อความตายของดำ เนื่องจากเป็นการกระทำขั้นตอนสุดท้ายของแดงแล้ว เพราะแดงไม่ต้องทำอะไรต่อไปอีกแล้วเพื่อให้ดำตาย **รอแต่เพียง**
- ๑. เวลา (เมื่อไหร่ดำจะมากินน้ำในตู้เย็น)
- ๒. การกระทำของดำ (หิวน้ำเมื่อไหร่ เปิดตู้เย็น เอาน้ำกรอกใส่ปาก)

ใกล้ชิด ไม่คำนึงถึงระยะเวลา และไม่คำนึงถึง การกระทำของผู้เสียหาย

- เช่น ต.อ.เรื่องเอายาพิษใส่โองน้ำดื่ม ถือว่าการกระทำใกล้ชิด ต่อผล (ความตาย) ของผู้เสียหายแล้ว โดยไม่ต้องรอให้ผู้เสียหายตักน้ำใส่ปาก **ใกล้ชิด** ต่อเมื่อการกระทำนั้นเป็น last act ของตัวจำเลย เมื่อเอายาเบื่อหนูใส่ในโองน้ำดื่มแล้วจำเลย ไม่ต้องทำอะไรต่อไปอีกแล้วเพื่อให้ผู้เสียหายตาย เพียงแต่รอเวลาและรอการกระทำของผู้เสียหาย (ตักน้ำใส่ปากตนเอง) เท่านั้น
- ข้อสังเกต ขั้นตอนสุดท้าย หมายความว่า **ขั้นตอนสุดท้ายของจำเลย** โดยไม่ต้องนำการกระทำของผู้เสียหาย (ตักน้ำใส่ปาก) มารวมด้วย

หลอก innocent agent ถือว่าผู้หลอก “ลงมือ” กระทำความผิดแล้ว

- **ต.อ.** แต่งตั้งการฆ่าดำ โดยการให้กินยาพิษ แต่งจึงไปหลอกขาวซึ่งมีหน้าที่เฝ้ารักษาโรคให้ดำกินว่า สิ่งที่อยู่ในขวดเป็นยารักษาโรค ซึ่งความจริงก็คือยาพิษ โดยแต่งรู้ดีว่า ขาวจะเฝ้ารักษาโรคให้ดำกินในวันรุ่งขึ้น เช่นนี้ถือว่า แต่งลงมือฆ่าดำแล้ว ขณะที่แต่งหลอกขาว เพราะได้กระทำการขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งตนจำต้องกระทำเพื่อให้ความผิดเกิดขึ้นแล้ว
- **ข้อสังเกต** ถ้าแต่งตั้งใจจะเฝ้ารักษาโรคให้ดำกินด้วยตนเองในวันที่ ๒ แต่งจะผิดฐานพยายามฆ่าดำก็ต่อเมื่อถึงวันที่ ๒ และแต่งลอบเฝ้ารักษาโรคไปผสมในอาหารที่วางอยู่บนโต๊ะอาหารของดำ เพราะวันที่ ๒ คือ last act ของแต่ง

๕ ขั้นตอนสุดท้าย

■ ข้อสังเกต

- ๑. ถ้าแดงตั้งใจจะเอายาพิษไปให้ดำกินด้วยตนเองในวันที่ ๒ แแดงจะพิดฐานพยายามฆ่าดำก็ต่อเมื่อถึงวันที่ ๒ และแดงลอบเอายาพิษไปผสมในอาหารที่วางอยู่บนโต๊ะอาหารของดำ เพราะวันที่ ๒ คือ last act ของแดง
- ๒. เมื่อการกระทำนั้นเป็นการกระทำขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งผู้กระทำจำต้องกระทำเพื่อให้เกิดผล ก็ถือว่าเป็นลงมือ แม้ว่าจะระยะเวลากว่าที่จะเกิดผลนั้นยังไม่แน่นอนว่าจะนานสักเท่าใดก็ตาม

๕ ขั้นตอนสุดท้าย

- **ต.อ.** แต่งตั้งการฆ่าดำโดยการให้กินยาพิษ แต่งแอบเอายาพิษใส่ไว้ในขวดยานอนหลับที่อยู่ในตู้ยาในบ้านของดำ โดยรู้ดีว่าดำไม่ได้กินยานอนหลับบ่อยครั้งนักกว่าที่ดำจะกินยานอนหลับครั้งต่อไป **อาจจะใช้เวลาานมากก็ได้** ถึงกระนั้นก็ดีต้องถือว่า แต่งลงมือฆ่าดำเมื่อเอายาพิษใส่ในขวดยานอนหลับซึ่งอยู่ในตู้ยาแล้ว

๕ ขั้นตอนสุดท้าย

- **ต.อ. แต่งผลสมยาพิษในอาหาร**ซึ่งตนมีหน้าที่ปรงให้ดำกิน โดยหวังจะฆ่าดำให้ตายและตั้งอาหารไว้บนโต๊ะ**ในเวลาบ่าย** โดยดำจะมากินอาหารนั้นเองโดย**เวลาค่ำ** ถือว่าเป็นการลงมือกระทำความผิดฐานฆ่าดำแล้ว เพราะเป็น**ขั้นตอนสุดท้าย**แล้ว

๕ ขั้นตอนสุดท้าย

- **ต.อ.** แต่งตั้งการฆ่าดำ แต่งลอบเอายาพิษใส่ในครกที่แม่ครัวของดำ กำลังตำเครื่องแกงเพื่อปรุงให้ดำกิน เช่นนี้ถือว่าแดงลงมือฆ่าดำแล้ว แม้ว่าแม่ครัวจะทำแกงเสร็จ ก็อาจจะเอาแกงนั้นไปตั้งบนโต๊ะอาหารให้ดำกิน **จะต้องใช้เวลาและใช้กระบวนการ**ในการทำอีกหลายชั่วโมงก็ตาม

๕ ขั้นตอนสุดท้าย

- **ต.อ.** แต่ถ้ำแดงคือแม่ครัวของตัวเอง แล้วแดงต้องการจะฆ่าดำ โดยการเอายาพิษผสมลงไปในการอาหาร เพียงแต่แดงเอายาพิษใส่ในครกที่ตนกำลังตำเครื่องแกงเพื่อปรุงให้ดำกิน ยังไม่ถือว่าเป็นการลงมือฆ่าดำ เพราะยังไม่ใช่เป็นการกระทำขั้นตอนสุดท้ายของแดงเพื่อให้ดำตาย เนื่องจากว่าแดงยังจะต้องทำการปรุงแกงให้เสร็จ และยกแกงที่ปรุงเสร็จไปตั้งรอไว้ที่โต๊ะอาหารเพื่อให้ดำมากินเองเมื่อถึงเวลา

การกระทำที่ใกล้ชิดที่สุดกับการกระทำ ขั้นตอนสุดท้าย (penultimate act)

- แม้ไม่ใช่การกระทำ “ขั้นตอนสุดท้าย” จริงๆ แต่เป็นการกระทำที่ใกล้ชิดที่สุดกับการกระทำขั้นตอนสุดท้าย ก็ถือว่า “ใกล้ชิดต่อผล” เป็นการ “ลงมือ” กระทำความผิดได้

การกระทำที่ใกล้ชิดที่สุดกับการกระทำ ขั้นตอนสุดท้าย (penultimate act)

- ต.อ. แดงต้องการฆ่าดำ แดงเลี้ยงปืนจ้องจะยิงดำ แดงก็ผิดฐานพยายามฆ่าดำ เพราะการเลี้ยงปืน เป็นการกระทำที่ใกล้ชิดที่สุดกับการ
ลั่นไกปืน

การกระทำที่ใกล้ชิดที่สุดกับการกระทำ ขั้นตอนสุดท้าย (penultimate act)

- ต.อ. แดงมีเจตนาวางเพลิงเผากองฟางของดำ เพียงแต่แดงจุดไม้ขีดไฟข้างๆ กองฟางก็ถือว่า ใกล้ชิด ต่อการเผากองฟาง และเป็นความผิดฐานพยายามวางเพลิงเผากองฟางแล้ว
- เพราะการจุดไม้ขีดไฟข้างๆ กองฟางเป็นการกระทำที่ใกล้ชิดที่สุดกับการกระทำขั้นตอนสุดท้ายของการวางเพลิงเผากองฟาง เพราะใกล้ชิดที่สุดกับการเอาไม้ขีดไฟไปเหยงที่กองฟาง ซึ่งเป็นการกระทำขั้นตอนสุดท้ายจริงๆ ของการวางเพลิงเผากองฟาง

การกระทำที่ใกล้ชิดที่สุดกับการกระทำ ขั้นตอนสุดท้าย (penultimate act)

- ต.อ. แดงต้องการฆ่าดำโดยการให้กินยาพิษซึ่งต้องกินขนาด ๒ กรัม จึงจะตาย แดงเอายาพิษ**กรัมแรก**ผสมในจานอาหารที่วางอยู่บนโต๊ะกินข้าวที่บ้านของดำ แดงผิดฐานพยายามฆ่าดำแล้ว เพราะการให้ยาพิษ**กรัมแรก**เป็นการกระทำที่ใกล้ชิดที่สุดกับการให้ยาพิษ**กรัมที่สอง**

ผู้ใช้

- เพียงแต่ใช้เท่านั้น ผู้ใช้ระวางโทษหนึ่งในสาม (ตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง) แม้จะเป็นการกระทำขั้นสุดท้ายของผู้ใช้ แต่ผู้ใช้อั้ระวางโทษหนึ่งในสาม

ผู้ใช้

- **ต.อ.** แดงใช้ดำวันที่ ๑ ให้ดำไปฆ่าขาว วันที่ ๒ เพียงแต่ใช้เท่านั้น ก็เป็น การกระทำขั้นตอนสุดท้ายของแดงแล้ว เพราะว่าหลังจากนั้น แดง ไม่ต้องทำอะไรต่อไปอีกแล้ว เพื่อให้ขาวตาย รอแต่การกระทำของมือปืน รับจ้างคือดำ
- เพราะฉะนั้นโดยหลัก แดงใช้ดำวันที่ ๑ ให้ดำไปฆ่าขาววันที่ ๒ เมื่อการ กระทำ ณ วันที่ ๑ **เป็นการกระทำขั้นตอนสุดท้ายของแดง** เพราะ แดงไม่ต้องทำอะไรต่อไปอีกแล้วเพื่อให้ขาวตาย รอแต่การกระทำของ มือปืนรับจ้างคือดำเท่านั้น โดยหลักแล้วเมื่อแดงใช้ดำมือปืนรับจ้างแล้ว แดงก็**น่าจะ**มีความผิดฐานพยายามฆ่าขาว ณ วันที่ ๑ (แต่ไม่ใช่)

ผู้ใช้

- อย่างไรก็ตาม คำตอบที่ถูกต้องคือ แต่งใช้ดำวันที่ ๑ เพื่อให้ดำไปฆ่าขาว วันที่ ๒ ณ วันที่ ๑ แต่งยังไม่มีคามผิดฐานพยายามฆ่าขาว แต่แต่งรับโทษเพียง ๑ใน๓ ของโทษฐานฆ่าขาวสำเร็จ คือ ๑ใน๓ ของโทษตามมาตรา ๒๘๙ (๔)
- ต้องถือว่าเช่นนี้ มาตรา ๘๔ วรรคสอง บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คือบัญญัติไว้ว่า เพียงแต่ใช้เท่านั้น ผู้ใช้ระวางโทษ ๑ใน๓ ถือได้ว่าเป็น **ข้อยกเว้น**ของหลักในเรื่องพยายามกระทำความผิด แม้จะเป็นการกระทำขั้นตอนสุดท้ายของตัวผู้ใช้ ณ วันที่ ๑ ก็ตาม

ผู้ใช้

- แล้วแดงจะรับผิดชอบฐานพยายามฆ่าขาวเมื่อไร? คำตอบ รอวันที่ ๒ เมื่อดำเลี้ยงปิ่นจ้องจะยิงขาว ดำมีความฐานพยายามฆ่าขาว วินาทีนั่นเอง เมื่อดำผิดต่อขาวตามมาตรา ๒๘๙ (๔), ๘๐ แดง**ผู้ใช้รับโทษเสมือน** **ตัวการ** คือ แดงผู้ใช้รับโทษฐานพยายามฆ่าขาวเช่นเดียวกับดำ

พยายามกระทำความผิด

- ๑. ผู้กระทำจะต้องมีเจตนากระทำความผิด
- ๒. ผู้กระทำจะต้องกระทำการเพื่อให้บรรลุผลตามเจตนาอันเป็นการกระทำที่เลยขั้นเตรียม กล่าวคือ ถึงขั้นลงมือกระทำความผิดแล้ว และ
- ๓. ผู้กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล

๓. ผู้กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอด
แล้ว แต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล

■ ๓.๑ พยายามประเภทกระทำไปไม่ตลอด

■ ๓.๒ พยายามประเภทกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล

๓.๑ พยายามประเภทกระทำไปไม่ตลอด

- ส่งจดหมายแจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงาน จดหมายอยู่ในตู้ไปรษณีย์ เป็นพยายามตามมาตรา ๑๓๗, ๘๐ ประเภทกระทำไปไม่ตลอด
- **ต.อ.** แดงกรอกข้อความลงในเอกสารอันเป็นเท็จและส่งให้เจ้าพนักงานทางไปรษณีย์
- **หมายเหตุ** การกรอกข้อความอันเป็นเท็จลงในแบบฟอร์มต่างๆ และยื่นส่งให้เจ้าพนักงาน เป็นการแจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงานในรูปแบบหนึ่งเช่นกัน (ดู ฎ.๒๓/๔/๒๔๘๔)

๓.๑ พยายามประเภทกระทำไปไม่ตลอด

- **ข้อสังเกต** จะถือว่าเมื่อส่งจดหมายลงตู้ไปรษณีย์แล้ว เป็นพยายามประเภท “กระทำไปตลอดแล้ว” ไม่ได้ เพราะแดงยังต้องอาศัยเครื่องมืออีกสองประการ คือ (๑) บุรุษไปรษณีย์ เอาจดหมายไปส่งให้เจ้าพนักงาน และ (๒) เจ้าพนักงานเปิดอ่านจดหมาย กรณีนี้จึงจะถือได้ว่าเป็น พยายามประเภท กระทำไปตลอดแล้ว

๓.๑ พยายามประเภทกระทำไปไม่ตลอด

- **ข้อสังเกต** หากจดหมายไปถึงเจ้าพนักงานและเจ้าพนักงานเปิดอ่านจดหมายแล้ว แต่ไม่เข้าใจข้อความเพราะเป็นภาษาต่างประเทศ ก็เป็นพยายามประเภทกระทำไปตลอดแล้ว
- หากมีผู้แปลข้อความภาษาต่างประเทศให้เจ้าพนักงานทราบก็เป็นความผิดสำเร็จทันที โดยไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าพนักงานจะเชื่อข้อความเท็จนั้นหรือไม่ (ฎ.๑๐๓๖/๒๕๕๑)

“กระทำไปไม่ตลอด” ใช้กับการ “ยับยั้ง” ตาม มาตรา ๘๒

- ต.อ. แต่งส่งจดหมายแจ้งความเท็จไปยังเจ้าพนักงานโดยให้ลูกจ้างนำไปส่งระหว่างที่ลูกจ้างเดินทางไปส่ง แต่งสำนึกผิดสั่งให้ลูกจ้างทำลายจดหมาย เป็นกรณี “ยับยั้ง” ตามมาตรา ๘๒ ไม่ใช่ “กลับใจ” เพราะระหว่างที่ลูกจ้างกำลังนำจดหมายแจ้งความเท็จไปส่งให้เจ้าพนักงาน เป็นพยายามแจ้งความเท็จตามมาตรา ๑๓๗, ๘๐ ประเภทกระทำไปไม่ตลอด

เอายาพิษใส่ในจาน“กระทำไปไม่ตลอด”

- **ต.อ.** ชาวเอายาพิษใส่ในจานอาหารซึ่งวางอยู่บนโต๊ะกินข้าวที่บ้านของดำ ชาวมีความผิดฐานพยายามฆ่าดำ เพราะใกล้ชิดต่อผล ผลในที่นี้คือความตายของดำ เนื่องจากเป็นขั้นตอนสุดท้ายของชาวแล้ว เป็นพยายามกระทำความผิดประเภท**กระทำไปไม่ตลอด** เพราะเมื่อดำยังไม่ได้กินอาหารจะถือว่าชาวกระทำไปตลอดแล้วไม่ได้
- ในทางกฎหมายอาญา ถือว่าชาวยังต้องอาศัยการกระทำของดำเป็น การกระทำของชาวด้วย ขณะที่ดำกำลังตักอาหารใส่ปากของดำนั้น ถือเสมือนขณะนั้นชาวกำลังเอายาพิษกรอกใส่ปากดำนั่นเอง (ต่อ)

เอายาพิษใส่ในจาน“กระทำไปไม่ตลอด”

- เพราะฉะนั้น อย่างนี้ต้องถือว่าเป็นพยายามกระทำความผิดประเภท
กระทำไปไม่ตลอด
- ข้อสังเกต กรณีเช่นนี้ต้องถือว่าเป็นขณะด่ากินยาพิษ ขณะนั้นก็เป็นการ
กระทำของขาว โดยใช้ดำ (ผู้เสียหาย) เป็นเครื่องมือ ในการกระทำ
ความผิดของขาว

๓.๒ พยายามประเภทกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล

- ต.อ. แดงเอายาพิษผสมในจานอาหารซึ่งวางอยู่บนโต๊ะกินข้าวที่บ้านของดำ เพื่อต้องการฆ่าดำ ดำกินอาหารผสมยาพิษนั้นแล้ว แต่ไม่ตายเพราะมีผู้ช่วยชีวิตไว้ได้ทัน อย่างนี้เป็นพยายามกระทำความผิดประเภทกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล

๓.๒ พยายามประเภทกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล

- **ต.อ.** แต่งส่งจดหมายแจ้งความเท็จทางไปรษณีย์จดหมายถึง
เจ้าพนักงานแล้ว โดยบุรุษไปรษณีย์นำไปส่ง เจ้าพนักงานเปิดจดหมาย
ออกอ่านแล้วแต่อ่านไม่ออก เพราะเป็นภาษาต่างประเทศ เป็นพยายาม
กระทำความผิดประเภทกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล
ตามมาตรา ๑๓๗, ๘๐
- **ข้อสังเกต** หากแต่งสำนักพิมพ์จดหมายทิ้งก่อนเจ้าพนักงานจะหาอ่าน
แปลเป็นการกลับใจตามมาตรา ๘๒

พยายามที่ไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างแน่แท้

มีหลักอยู่ ๔ ข้อ

- ๑. ผู้กระทำจะต้องมีเจตนากระทำความผิด
- ๒. ผู้กระทำจะต้องกระทำการเพื่อให้บรรลุผลตามเจตนาอันเป็นการกระทำที่เลยขั้นเตรียม กล่าวคือถึงขั้นลงมือ กระทำความผิดแล้ว
- ๓. ผู้กระทำกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล
- ๔. การกระทำนั้นไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ เพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำ หรือเหตุแห่งวัตถุที่มุ่งหมายจะกระทำต่อ

๑. ผู้กระทำจะต้องมีเจตนากระทำความผิด

- ต.อ. ถ้าแดงใช้ปืนซึ่งแดงรู้อยู่แล้วว่า “ไม่มีลูกกระสุนบรรจุอยู่” จ้องยิงไปที่ทำ ก็ต้องถือว่าแดงไม่มีเจตนาฆ่าดำ เพราะฉะนั้น ก็ไม่มีความผิดฐานพยายามฆ่า ไม่ว่าจะเป็มาตรา ๘๐ หรือมาตรา ๘๑

ความแตกต่างระหว่างมาตรา ๘๐ และมาตรา

๘๑

- การไม่บรรลุผลตามมาตรา ๘๐ เกิดขึ้นโดยเหตุบังเอิญ (ฎ.๓๖๘/๒๕๑๓ (ปชญ)) อาจเกิดจากปัจจัยที่ใช้ในการกระทำหรืออาจเกิดจากวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายกระทำต่อหรืออาจเกิดจากเหตุอื่นๆ ก็ได้
- ส่วนการไม่บรรลุผลตามมาตรา ๘๑ เกิดขึ้นอย่างแน่แท้เด็ดขาด และจะต้องเกิดเฉพาะจากปัจจัยที่ใช้ในการกระทำ หรือเกิดจากวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายกระทำต่อเท่านั้น เช่น ฎ.๙๘๐/๒๕๐๒ ใช้ปืนที่ไม่ได้มีกระสุนบรรจุอยู่เลยยิงคน โดยเข้าใจผิดคิดว่ามีกระสุนบรรจุอยู่พร้อมแล้ว เป็นกรณีของมาตรา ๒๘๘, ๘๑

ต.อ.ที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็นการไม่บรรลุผล ได้อย่างแน่แท้ ตามมาตรา ๘๑

- ๑. เพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำ
- ๒. เพราะวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายกระทำต่อ

๒. เพราะวัตถุที่มุ่งหมายกระทำต่อ

- ต.อ. แดงต้องการฆ่าดำ แดงใช้ปืนยิงไปที่ตอไม้ โดยเข้าใจว่าเป็นดำ แต่ขณะนั้นดำยังมีชีวิตอยู่ และไม่ได้อยู่ในที่นั้น ถือว่าแดงผิดฐานพยายามฆ่าดำตามมาตรา ๒๘๘, ๘๑

๒. เพราะวัตถุที่มุ่งหมายกระทำต่อ

- **ต.อ.** แต่งตั้งการยิงสุนัขของดำ แต่งเห็นมีการเคลื่อนไหวหลังพุ่มไม้ แต่งเข้าใจว่าเป็นสุนัขของดำ แต่งใช้ปืนยิงไป ปรากฏว่าเป็นขาวซึ่งเมาสุราคลานอยู่หลังพุ่มไม้ ขาวถูกยิงบาดเจ็บ แต่งผิดฐานพยายามทำให้เสียทรัพย์ของดำซึ่งเป็นไปไม่ได้อย่างแน่แท้ ตามมาตรา ๓๕๘, ๘๑ (และอาจผิดฐานทำให้ขาวบาดเจ็บโดยประมาทด้วย)

การขาดองค์ประกอบภายนอก ผู้กระทำไม่มี ความผิดมาตรา ๘๑

- การยิงศพโดยเข้าใจผิดว่ายังคน ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานพยายามฆ่าคน ตามมาตรา ๒๘๘, ๘๑
- การลักทรัพย์ตนเองโดยเข้าใจผิดว่าเป็นทรัพย์ของผู้อื่น ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานพยายามลักทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๔, ๘๑

การขาดองค์ประกอบภายนอก ผู้กระทำไม่มี ความผิดมาตรา ๘๑

- ผู้กระทำผิดฐานพยายามตามมาตรา ๘๑ ได้ องค์ประกอบภายนอกของความผิดนั้นๆ จะต้องมียุ่ครบถ้วนเสียก่อน เช่น แดงมีเจตนาจะฆ่าดำ แดงยิงตอไม้โดยเข้าใจผิดว่าเป็นดำซึ่งขณะนั้นยังมีชีวิตอยู่ แต่ดำไม่ได้ยืนที่นั้น และบริเวณนั้นไม่ใช่ที่ที่คนอยู่ตามปกติ แดงมีความผิดฐานพยายามฆ่าดำที่ไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ ตามมาตรา ๒๘๘, ๘๑

การขาดองค์ประกอบภายนอก ผู้กระทำไม่มี ความผิดมาตรา ๘๑

- ข้อสังเกต แต่ถ้าขณะที่แดงยิงไปที่ตอไม้ นั้น ดำตายเป็นศพไปแล้วก็เป็น การขาดองค์ประกอบภายนอกของความผิดตามมาตรา ๒๘๘ การ กระทำไม่เป็นการความผิดฐานฆ่าคน และไม่ใช้กรณียพยายามฆ่าคนที่ไม่ สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ตามมาตรา ๘๑

ยับยั้งหรือกลับใจ ตามมาตรา ๘๒

- ๑. ผู้กระทำจะต้องลงมือกระทำผิดความผิดแล้ว
- ๒. ความผิดที่กระทำยังไม่สำเร็จผล
- ๓. ผู้กระทำยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่กลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำบรรลุผล
- ๔. การยับยั้งหรือกลับใจจะต้องเป็นไปโดยสมัครใจ

๑. ผู้กระทำจะต้องลงมือกระทำผิดความผิดแล้ว

- ต.อ. ถ้าแดงต้องการจะฆ่าดำ แแดงเพียงแต่ชักปืนออกมาจากเอวจะยิงดำ แล้วแดง**สงสาร**โยนปืนทิ้ง ไม่ถือเป็นการยับยั้งตามมาตรา ๘๒ เนื่องจากแดงยังไม่ได้ลงมือฆ่าดำ ด้วยการ**จ้องเล็ง**ปืนไปยังดำ

๒. ความผิดที่กระทำยังไม่สำเร็จผล

- ความผิดที่กระทำยังไม่สำเร็จผลตามที่ผู้กระทำเจตนา ถ้าความผิดนั้นสำเร็จแล้วไม่มีการยับยั้งหรือกลับใจ อาจเป็นเพียงเหตุบรรเทาโทษเท่านั้น

๒. ความผิดที่กระทำยังไม่สำเร็จผล

- ต.อ. แต่งหลอกพาดำไปเพื่อการอนาจาร ในระหว่างที่กำลังพาไปเพื่อการอนาจาร เช่น กำลังจะพาไปที่โรงแรมเพื่อจะไปร่วมประเวณี ระหว่างทางที่นั่งอยู่บนรถเมล์แดงสำนึกผิด พาดำผู้เสียหายกลับไปส่งบ้าน
- คำถาม เป็นยับยั้งหรือกลับใจ?

๒. ความผิดที่กระทำยังไม่สำเร็จผล

- คำตอบ ความผิดฐานพาไปเพื่อการอนาจารตามมาตรา ๒๘๔ เป็นความผิดสำเร็จเมื่อมีการพาไปโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อการอนาจาร (เทียบฎีกา ๖๖๓๒/๒๕๔๐) อย่างไรก็ตาม ความผิดฐานนี้แม้จะสำเร็จแล้วแต่ยังไม่สิ้นสุด เนื่องจากเป็นความผิดต่อเนื่อง ฎ. ๑๙๓/๔/๒๕๓๙ วินิจฉัยว่า ความผิดฐานพาไปเพื่อการอนาจารตามมาตรา ๒๘๔ เป็นความผิดต่อเนื่องตราบเท่าที่ยังมีการพาไปเพื่อการอนาจาร

๒. ความผิดที่กระทำยังไม่สำเร็จผล

- ข้อสังเกต แต่ความผิดสำเร็จไปแล้วตั้งแต่แรกพาไป แม้ยังไม่สิ้นสุด เพราะยังมีการพาไป ในกรณีเช่นนี้ การที่ผู้กระทำสำนึกผิดพาผู้เสียหาย กลับไปส่งบ้าน ไม่ใช่ยับยั้งหรือกลับใจ เพราะยับยั้งหรือกลับใจจะต้องใช้ เมื่อการกระทำนั้น เข้าชั้นลงมือ แต่ยังไม่สำเร็จ ถ้าสำเร็จแล้ว แม้ยังไม่สิ้นสุด ก็ไม่ใช่กรณีมาตรา๘๒

๓. ผู้กระทำยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่กลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำบรรลุผล

- ยับยั้งใช้กับกรณีพยายามที่กระทำไปไม่ตลอด เช่น
- แต่งตั้งการแต่งยกปืนเล็งจ้องจะยิงดำ แต่งส่งสารโยนปืนทิ้ง
- แต่งเอายาพิษผสมลงไปในอาหารซึ่งวางอยู่บนโต๊ะกินข้าวที่บ้านของดำ ก่อนที่ดำจะมากิน แต่งส่งสารจึงเอายาพิษไปเททิ้ง

ผู้กระทำยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด

- ยิงนัดแรกแล้ว แต่ไม่ยิงนัดที่สอง ไม่ใช้การยับยั้งตามมาตรา ๘๒

กลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำบรรลุผล

- หมายความว่า ผู้กระทำได้กระทำไปตลอดแล้ว แต่กลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำซึ่งกระทำไปตลอดแล้วไม่บรรลุผล

กลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำบรรลุผล

- **ไม่เป็นกลับใจ** วิเคราะห์ได้ว่า คงจะเป็นการแทงในที่ชุมชนบนอาคารที่มีคนอยู่อาศัย เพราะฉะนั้น แม้ไม่พาไปรักษา ก็จะมีผลเมืองดี หรือมีเจ้าหน้าที่ตำรวจพาไปส่งโรงพยาบาลอยู่นั่นเอง (ดู ฎ.๒๙๒๕/๒๕๕๔)

กลับใจแก้ไขไม่ให้การกระทำบรรลุผล

- **ต.อ.** แต่งตั้งการฆ่าดำ จึงใช้ปืนยิงดำในป่าลึก ปรากฏว่า กระสุนปืน ถูกดำบาดเจ็บสาหัส ดำใกล้ตาย แต่งส่งสารจึงพาดำไปรักษาจนหาย เป็นการกลับใจ

กลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำบรรลุมล

- **ต.อ.** แดงเอายาพิษผสมในอาหารให้ดำกิน ดำกินยาพิษนั้นแล้ว แดงส่งสารดำ จึงเอายาถอนพิษให้ดำกิน ดำจึงไม่ตาย หรือว่าพาดำออกมาจากป่าลึกมารักษาจนหาย เป็นการกลับใจ

ยับยั้งหรือกลับใจ ตามมาตรา ๘๒

- ๑. ผู้กระทำจะต้องลงมือกระทำผิดความผิดแล้ว
- ๒. ความผิดที่กระทำยังไม่สำเร็จผล
- ๓. ผู้กระทำยับยั้งเสียเองไม่กระทำการให้ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่กลับใจแก้ไขไม่ให้เกิดการกระทำบรรลุผล
- ๔. การยับยั้งหรือกลับใจจะต้องเป็นไปโดยสมัครใจ

๔. การยับยั้งหรือกลับใจจะต้องเป็นไปโดย สมัครใจ

- ต.อ. แต่งต้องการฆ่าดำโดยการให้กินยาพิษ ดำกินยาพิษเข้าไปจำนวน มากจนหมดสติ แต่งเกรงดำจะไม่ตาย จึงเอายาพิษกรอกปากอีกจำนวน หนึ่ง แต่ความจริงสิ่งที่เอากรอกปากคือยาถอนพิษ (แต่แต่งเข้าใจว่าเป็น ยาพิษ) ดำรอดตาย เพราะยาถอนพิษ แม้ดำจะไม่ตายเพราะยาถอนพิษ นั้น แต่งไม่ได้ทำไปโดยมีเจตนาที่จะช่วยเหลือไม่ให้ดำตาย ฉะนั้น ในกรณีเช่นนี้ ไม่ถือเป็นการกลับใจตามมาตรา ๘๒ เพราะเป็นการ กลับใจนั้นจะต้องเป็นไปโดยสมัครใจ หมายความว่า ต้องตั้งใจ ไม่ให้ การกระทำนั้นบรรลุผล

ผลของการยับยั้งหรือกลับใจ

- **ต.อ.** แต่งต้องการฆ่าดำ แต่งเลี้ยงปิ่นจ้องจะยิงดำ ดำตกใจกลัวร้องขอชีวิต แต่งสงสารจึงไม่ยิงดำ **ตอบข้อสอบว่า** แต่งมีความผิดฐานพยายามฆ่าดำ แต่แต่งไม่ต้องรับโทษฐานพยายามฆ่า โดยผลของมาตรา ๘๒ เพราะแต่งยับยั้งเสียเอง ไม่กระทำการให้ตลอด

ผลของการยับยั้งหรือกลับใจ

- (ต่อ) แต่มาตรา ๘๒ ในตอนท้ายบัญญัติว่า ถ้าการที่กระทำไปแล้ว ต้องตามบทกฎหมายที่บัญญัติเป็นความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษ สำหรับความผิดนั้นๆ เพราะฉะนั้น แດงต้องรับโทษในความผิดที่กระทำไปแล้ว ซึ่งอาจจะเป็นความผิดฐานพาอาวุธปืน โดยไม่มีเหตุอันสมควรไปในเมืองตามมาตรา ๓๓/๑ และความผิดฐานทำให้ผู้อื่นตกใจกลัวตาม มาตรา ๓๓๒ หรือ พ.ร.บ.อาวุธปืนฯ (ดู ฎ.๕๐๘/๒๕๒๙)

ผลของการยับยั้งหรือกลับใจ

- **ต.อ.** แต่งตั้งการจะฆ่าดำ แต่งลวงดำเข้าไปในป่าลึก แล้วแดงใช้ปืนยิงดำ ขณะที่ดำบาดเจ็บสาหัส ไกลจะถึงแก๊สวิตแดง **สงสาร** พาดำออกมา รักษาจนหาย แต่งมีความผิดฐานพยายามฆ่าดำ แต่แดงไม่ต้องรับโทษฐานพยายามฆ่า เพราะ **กลับใจ** แก่ไข ไม่ให้การกระทำบรรลุผลตามมาตรา ๘๒ แต่แดงต้องรับโทษในความผิดที่กระทำไปแล้วความผิดที่กระทำไปแล้ว คือ **ความผิดฐานทำร้ายรับอันตรายสาหัส**

ผลของการยับยั้งหรือกลับใจ

- **ข้อสังเกต** เจตนาฆ่ารวมเจตนาทำร้ายร่างกายไว้ด้วยในตัว การฆ่าย่อมผ่านขั้นตอนของการทำร้ายร่างกายมาก่อน ความผิดฐานฆ่าจึงรวมความผิดฐานทำร้ายร่างกายไว้ในตัวเอง ดังนั้น เมื่อไม่อาจลงโทษฐานพยายามฆ่าได้เพราะกลับใจ ก็ต้องรับโทษที่รวมอยู่ในความผิดฐานพยายามฆ่า ซึ่งในกรณีนี้ก็คือโทษฐานทำร้ายรับอันตรายสาหัส ตามมาตรา ๒๙๓
- **ข้อสังเกต** เมื่อเป็นการฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามมาตรา ๒๘๙(๔) เมื่อลงโทษฐานฆ่าไม่ได้เพราะกลับใจ ตามมาตรา ๘๒ ก็ต้องลงโทษฐานทำร้ายรับอันตรายสาหัสโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามมาตรา ๒๙๔ ประกอบมาตรา ๒๘๙ (๔)

— ଚୈ —

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ต.อ. ม่วงใช้แดงในวันที่ ๒ ให้แดงใช้ดำไปฆ่าขาว
- แดงใช้ดำ วันที่ ๓ ให้ดำไปฆ่าขาววันที่ ๕
- เมื่อถึงวันที่ ๕ ดำขอยืมปืนจากเหลือง เพื่อใช้ในการยิงขาว เหลืองให้ยืมปืนทั้งๆ ที่ทราบเรื่อง
- ดำชวนเขียวมาฆ่าขาวด้วย โดยให้เขียวดูต้นทาง อยู่ใกล้ๆ ส่วนดำจะเป็นคนลั่นไกปืนยิง เมื่อขาวเดินทางมาถึง ดำใช้ปืนของเหลืองยิงขาวตาย

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

ม่วง > แดง > ดำ > ขาว

เหลือง (ยิ้มปิ่นปิ่น)

เขียว (ดูต้นทาง)

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ความผิดที่เกิดขึ้นคือ ฆ่าคนตายโดยเจตนา
- ความผิดของจำต่อขานั้นคือ ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามมาตรา ๒๘๙ (๔)
- ประเด็นก็คือ **เขียว แดง และเหลือง** เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิดกับจำ

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ในกรณีที่มีผู้เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดหลายคน จะต้องวินิจฉัยให้ได้เสียก่อนว่าใครคือ **ผู้ลงมือ** ซึ่งคือบุคคลที่สำคัญที่สุด
- **ดำคือผู้ลงมือ** เขียวเป็นตัวการร่วมกับดำในการฆ่าขาว โดยแบ่งหน้าที่กันทำ ด้วยการดูต้นทางอยู่ใกล้ๆ เพราะฉะนั้น ความรับผิดชอบของเขียวต่อขาว คือ มาตรา ๒๘๙ (๔), ๘๓
- มักจะเรียกเขียวและดำว่าเป็นตัวการในความผิดฐานฆ่าขาว (เพราะมาตรา ๘๓ บัญญัติไว้เช่นนั้น) แต่จริงๆ แล้ว ดำคือผู้ลงมือ เขียวเป็นตัวการ

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- **ต.อ. ดำ**ครอบครองทรัพย์สินของ**ขาว** ดำไปต่างจังหวัด แล้วโทรศัพท์มาบอกให้**เขียว**แอบเอาทรัพย์สินของขาวไปขายแล้วเอาเงินมาแบ่งกัน เขียวรู้ว่าขาวไม่ยินยอมแต่อยากได้เงินส่วนแบ่ง จึงทำตามที่ดำบอก เมื่อขายได้แล้วจึงเอาเงินส่วนหนึ่งให้ดำ และเอาใช้สอยส่วนหนึ่ง
- ความผิดที่เกิดขึ้นคือ **ยักยอก** ตามมาตรา ๓๕๒ วรรคหนึ่ง **ผู้ลงมือ คือ ดำ** เพราะครอบครองทรัพย์สินของขาว และเบียดบัง ด้วยการบอกให้เขียวแอบเอาไปขาย
- **ข้อสังเกต** เมื่อมีผู้ลงมือ กระทำความผิดตามมาตรา ๓๕๒ วรรคหนึ่ง ก็มีตัวการ ตามมาตรา ๘๓ ได้ ซึ่งก็คือเขียว

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ตัวการ = กรณีความผิดใดเกิดขึ้นโดยการกระทำของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ผู้ที่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันนั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตามมาตรา ๘๓
- จะมีตัวการ โดยไม่มีผู้ลงมือไม่ได้ ตัวการอิงความผิดของผู้ลงมือในสายตาของกฎหมายอาญา ตาม ต.อ. เดิม ถือว่าขณะที่ด่าลั่นโกปิ่นยิงขาวตายนั้น เขียวได้ทำการลั่นโกปิ่นกระบอกเดียวกันนั้นยิงขาวตายด้วย แม้เขียวนั้นอาจจะเป็นคนพิการไม่มีมือ แต่ในสายตาของกฎหมายถือว่าขณะที่ด่ายิงขาว เขียวได้เอานิ้วสอดเข้าไปในโกปิ่นแล้วก็ลั่นกระสุนปืนยิงขาวพร้อมๆ กับด่านั่นเอง

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ผู้ใช้ = ผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำความผิดไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ชูเชิฏฐ จ้างวาน หรือยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ตาม**มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง**
- ถ้าความผิดมิได้กระทำลงไม่ว่าจะเป็นเพราะผู้ถูกใช้ไม่ยอม กระทำ ยังไม่ได้กระทำ หรือเหตุอื่นใด ผู้ใช้ต้องระวางโทษเพียงหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตาม**มาตรา ๘๔ วรรคสอง**
- ผู้ถูกใช้กระทำความผิด ผู้ใช้รับโทษเสมือนตัวการ ตาม**มาตรา ๘๓ วรรคสาม**

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- แดงเป็นผู้ใช้ เพราะว่าดำไม่ได้มีความผิดจะฆ่าขาวมาก่อนเลย ดำฆ่าขาว เพราะแดงก่อให้ดำฆ่าขาว ความรับผิดชอบของแดงต่อขาว คือ มาตรา ๒๘๙ (๔), ๘๔ ตามหลักที่ว่า ผู้ถูกใช้กระทำความผิด ผู้ใช้รับโทษเหมือนตัวการ

ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- เหลือเป็นผู้สนับสนุนความรับผิดชอบของเหลือต่อชาว ก็คือ มาตรา ๒๘๙(๔), ๘๖ เพราะคำใช้ปืนของเหลือยิงชาว
- หลักมีว่าจะเป็นผู้สนับสนุนได้ (๑) ผู้ลงมือ (คือดำ) จะต้องได้กระทำ ความผิด และผู้ลงมือจะต้องกระทำความผิดโดยเจตนา (ฎ.๑๓๓๓// ๒๕๓๔) อาจอยู่ในชั้นพยายามก็ได้ หรือแม้เพียงเตรียมก็ได้ หากการ เตรียมนั้นกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด
- (๒) ผู้ลงมือต้องได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือให้ความสะกดกนั้น เมื่อดำใช้ปืนของเหลือยิงชาว ดำได้รับประโยชน์ จากการช่วยเหลือของ เหลือ เหลือจึงเป็นผู้สนับสนุน

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อ ๑ ผู้เกี่ยวข้องแต่ละคนจะเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน ได้จะต้องมีผู้ลงมือ กระทำความผิด และผู้ลงมือจะต้องกระทำความผิดฐานนั้นโดยเจตนา
- ต.อ. พอถึงวันที่ ๕ ถ้าขาวเดินมาใกล้ดำแล้ว แต่ดำยังไม่ได้ยิงปืนไปที่ขาว เพราะยังไม่ถึงเวลาที่เป็นฤกษ์ยาม สมมติฤกษ์ยามคือเวลาเที่ยงตรง ดำหยิบปืนขึ้นมาเช็ดดูทำความสะอาดก่อนเที่ยงตรง ปืนเกิดลั่นไปถูกขาว ขาวตาย ความผิดเกิดขึ้นคือ ทำให้ขาวตายโดยประมาท มาตรา ๒๙๑ ไม่ใช่ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา มาตรา ๒๘๙ (๔) เมื่อความรับผิดของดำต่อขาว คือทำให้คนตายโดยประมาท **ผลก็คือ** (ต่อ)

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- (ต่อ) (๑) เขียวที่ดูต้นทางไม่ใช่ตัวการ เพราะจะเป็นตัวการได้ตามมาตรา ๘๓ ผู้ลงมือจะต้องกระทำความผิดต่อผู้เสียหายโดยเจตนาเท่านั้น (ฎ.๖๓๖๔/๒๕๔๕) **ข้อสังเกต** หากเขียวบอกให้ดำหยิบปืนมาเช็ดดูทำความสะอาด เขียวอาจผิดมาตรา ๒๙๑ ต่อขาวได้ ถือว่าต่างคนต่างประมาท
- (๒) แม้ปืนกระบอกนั้นเป็นปืนที่ดำขอยืมมาจากเหลือง เหลืองก็ไม่ใช่ผู้สนับสนุน เพราะเหลืองจะเป็นผู้สนับสนุน ดำจะต้องกระทำความผิดต่อขาวโดยเจตนาเท่านั้น (ฎ.๑๓๓๓/๒๕๓๔)

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- (๓) แดงไม่ใช่ผู้ใช้ในความผิดฐานทำให้ขาวตายโดยประมาท เพราะแดงจะต้องรับผิดชอบในความตายของขาวในฐานะผู้ใช้ก็ต่อเมื่อ ดำกระทำความผิดต่อขาวโดยเจตนาเท่านั้น เมื่อดำกระทำความผิดต่อขาวโดยประมาท แดงไม่ใช่ผู้ใช้ในความผิดฐานทำให้ขาวตายโดยประมาทตาม มาตรา ๒๙๑

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- แต่ถามว่าแดงจะต้องรับผิดชอบอย่างไรในความตายของขาว? คำตอบถือเสมือนว่า ความผิดที่ใช้ยังมิได้กระทำลง เพราะว่า ความผิดที่ใช้ได้กระทำลง (ตามมาตรา ๘๔ วรรคสาม) หมายความว่า ดำจะต้องกระทำ ความผิดต่อขาวโดยเจตนาเท่านั้น เมื่อดำไปกระทำ ความผิดต่อขาวโดยประมาท ถือว่าความผิดที่ใช้ยังมิได้กระทำลง ซึ่งความผิดฐานนี้แดง ต้องรับผิดชอบตั้งแต่วันที่ ๓ ที่แดงใช้ดำแล้ว แดงต้องรับผิดชอบผู้ใช้แล้ว และ รับโทษ ๑ ใน ๓ ของโทษตามมาตรา ๒๘๙ (๔)

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- **ต.อ.** สมมติว่า ได้เวลาตามฤกษ์ยาม คือ เวลาเที่ยงตรง ดำจิ้งเหลียงปิ่นจ้อง จะยิงขาว วินาทีนั้นคำนวณพยายามฆ่าขาว ตามมาตรา ๒๘๙ (๔) ประกอบมาตรา ๘๐ ซึ่งต้องระวางโทษสองในสามของโทษประหารชีวิต (สองในสามของโทษประหารชีวิตคือโทษจำคุกตลอดชีวิต ฎ.๔๙๒๐/๒๕๓๑)
- สำหรับแดงซึ่งเป็นผู้ใช้วินาทีนั้นรับโทษเสมือนเป็นตัวการ ซึ่งหมายความว่า รับโทษเสมือนเป็นตัวการตามมาตรา ๘๓ (ฎ.๑๐๘๒๑/๒๕๕๕) ซึ่งก็หมายความว่า วินาทีนั้นแดงผู้ใช้รับโทษสองในสามของโทษตามมาตรา ๒๘๙ (๔) เช่นเดียวกับดำซึ่งเป็นผู้ลงมือ

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อ ๒ ศูนย์กลางของความผิด คือการกระทำของผู้ลงมือซึ่งคือดำ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นมีกี่คนๆ ก็ตาม ต้องอิงอยู่กับความผิดของดำ ผู้ลงมือ ให้พิจารณาข้อเท็จจริงดังนี้
- ข้อ ก. ผู้ใช้ของผู้ใช้ คือ ผู้ใช้ผู้ลงมือ ถ้าม่วงใช้แดงวันที่ ๒ ให้แดงไปใช้ดำวันที่ ๓ ให้ดำไปยิงขาววันที่ ๕ วันที่ ๕ ดำไปยิงขาว ขาวตาย แดงเป็นผู้ใช้ม่วง ผู้ใช้ของผู้ใช้ คือผู้ใช้อีกคนหนึ่งของผู้ลงมือ ข้อสังเกต ต.อ.นี้ จึงมีผู้ใช้สองคน

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อ ข. ผู้สนับสนุนของผู้ใช้ คือ ผู้สนับสนุนของผู้ลงมือ แต่งตั้งการจะไปจ้างดำ ให้ไปฆ่าขาว ดำย้ายบ้าน แต่งไปตามหาดำไม่เจอที่บ้านหลังเก่า แต่งไปพบกับฟ้า แต่งถามฟ้าว่า ดำอยู่ที่ไหน ฟ้าถามว่าจะถามไปทำไม แต่งบอกว่าอยากจะจ้างดำไปฆ่าขาว ฟ้าทั้งๆ ที่รู้ว่าแต่งต้องการจะรู้ที่อยู่ของดำเพื่อจ้างดำไปฆ่าขาว ฟ้ายังบอกที่อยู่ใหม่ของดำแก่แต่ง เมื่อแต่งได้ทราบที่อยู่ใหม่ของดำจากฟ้า ก็ไปพบดำ ณ ที่อยู่ใหม่ แล้วก็ไปใช้ดำ แล้วดำก็ไปยิงขาว ขาวตาย ฟ้าเป็นผู้สนับสนุนของผู้ใช้ ดังนั้น ฟ้าคือผู้สนับสนุนดำในการฆ่าขาวนั่นเอง

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อสังเกต แม่ด้า (ผู้ลงมือ) จะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือ (การบอกที่อยู่ของ ด้าแก่แดง) ของฟ้าเลยก็ตาม ฟ้าก็เป็นผู้สนับสนุนของด้าได้
- ตัวบทมาตรา ๘๖ บัญญัติว่า “แม้ผู้กระทำความผิดจะมีได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นก็ตาม”

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อ ค. ผู้สนับสนุนของผู้สนับสนุน คือ ผู้สนับสนุนผู้ลงมือ เหลืองต้องการเอาปืนของเหลืองไปให้ดำยืมในการใช้ฆ่าขาว เหลืองฝากปืนของเหลืองให้กับ**แสง** ให้แสงเอาปืนของเหลืองไปมอบให้แก่ดำ เพื่อดำจะใช้ในการยิงขาว แสงรับปืนจากเหลืองมาแล้วเอาปืนของเหลืองไปให้ดำดำใช้ปืนของเหลืองยิงขาว แสงคือผู้สนับสนุนของผู้สนับสนุน แสงจึงเป็นผู้สนับสนุนอีกคนหนึ่งของดำในการฆ่าขาว

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

■ ข้อ ง. ผู้ใช้ผู้สนับสนุน คือ ผู้สนับสนุนผู้ลงมือ

■ ต.อ. ชมพูรู้ดีว่าดำกำลังหาปืนในการใช้ยิงขาว ชมพูต้องการให้ขาวตาย แต่ชมพูไม่มีปืนที่จะให้ดำยิง ชมพูไปว่าจ้างเห็ล้องให้เห็ล้องเอาปืนของเห็ล้องไปให้ดำยิง เห็ล้องก็เอาปืนของเห็ล้องไปให้ดำยิงตามที่รับจ้าง จากชมพู ดำใช้ปืนของเห็ล้องยิงขาว เห็ล้องเป็นผู้สนับสนุนชมพู ชมพู คือผู้สนับสนุนอีกคนหนึ่งของดำ

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อ ๓ หากเป็นผู้ลงมือไม่ได้ ก็เป็นตัวการไม่ได้
- ความผิดบางฐานกฎหมายกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้กระทำไว้ (ฎ.๒๐๓/๙/๒๕๓๖) เช่น บัญญัติไว้ว่าผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน... ดังนั้น ราษฎรจึงเป็นผู้ลงมือในความผิดตามมาตราต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้

ข้อสังเกต ตั๋วการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ดังนั้น ความผิดตามมาตรา ๑๔๓ ถึงมาตรา ๑๖๖ ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน” ราษฎรซึ่งร่วมกระทำความผิดกับเจ้าพนักงาน ราษฎรจึงเป็นตั๋วการไม่ได้ เพราะราษฎรเป็นผู้ลงมือไม่ได้ เมื่อเป็นผู้ลงมือไม่ได้ ก็เป็นตั๋วการไม่ได้
- ดังนั้น ในความผิดต่างๆ เหล่านี้ ถ้าผู้ลงมือกระทำความผิด คือ เจ้าพนักงานหากราษฎรร่วมในการกระทำความผิด ราษฎรจะเป็นตั๋วการไม่ได้ (ฎ.๑๕๘๖/๒๕๓๐) แต่เป็นผู้สนับสนุนได้

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ทำไมเป็นตัวการไม่ได้ จึงเป็นผู้ใช้ไม่ได้?
 - เพราะมาตรา ๘๔ วรรคสาม บัญญัติว่า “ถ้าผู้ถูกใช้ได้กระทำความผิดนั้น ผู้ใช้ต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ”
 - ดังนั้น ความผิดตามมาตรา ๑๔๓-๑๖๖ ราษฎรที่ “ใช้” เจ้าพนักงานให้กระทำความผิด ราษฎรจึงไม่อาจเป็นผู้ใช้ตามมาตรา ๘๔ ได้เพราะ
 - (๑) ความผิดเหล่านี้เมื่อราษฎรเป็นตัวการไม่ได้
 - (๒) ราษฎรก็ไม่อาจรับโทษเสมือนเป็นตัวการได้
 - (๓) เมื่อราษฎรไม่อาจจะรับโทษเสมือนเป็นตัวการได้ ราษฎรจึงไม่อาจเป็นผู้ใช้ได้
- (ฎ.๒๐๓/๙/๒๕๓๖)

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- สรุปความผิดตามมาตรา ๑๔๓-๑๖๖

- (๑) ราษฎรเป็นผู้ลงมือไม่ได้

- (๒) ดังนั้น จึงเป็นตัวการไม่ได้

- (๓) เมื่อเป็นตัวการไม่ได้ จึงไม่อาจรับโทษเสมือนเป็นตัวการได้

- (๔) เมื่อไม่อาจรับโทษเสมือนตัวการได้ จึงไม่อาจเป็นผู้ใช้ได้ แต่เป็นผู้สนับสนุนได้

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อ ๔ หากการใช้ยังไม่ไปถึงตัว “ผู้ลงมือ” การใช้ก็ยังไม่เกิด
- ต.อ. ถ้าม่วงใช้แดงวันที่ ๒ ให้แดงไปใช้ดำวันที่ ๓ ให้ดำไปฆ่าขาววันที่ ๕ ถามว่า ณ วันที่ ๒ เมื่อม่วงใช้แดงแล้ว ม่วงผิดฐานใด?
- คำตอบ ม่วงยังไม่ใช่ผู้ใช้ เพราะจะเป็นผู้ใช้ได้ การใช้ต้องไปถึงตัวผู้ลงมือเสียก่อน ผู้ลงมือในที่นี้คือดำ ไม่ใช่แดง วันที่ ๒ การใช้ยังไม่ไปถึงตัวดำผู้ลงมือ การใช้ยังไม่เกิด ณ วันที่ ๒ ม่วงไม่ใช่ผู้ใช้ จึงยังไม่มี ความผิดฐานใช้
- ข้อสังเกต เมื่อยังไม่ผิดฐานเป็นผู้ใช้ ณ วันที่ ๒ ม่วงก็ไม่ต้องรับโทษหนึ่งในสาม ของโทษตามมาตรา ๒๘๙ (๔)

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ผู้ใช้ของผู้ใช้ คือ ผู้ใช้อีกคนหนึ่งของผู้ลงมือ
- หากเวลาล่วงเลยมาถึงวันที่ ๓ แดงไปใช้ดำแล้วตามที่ม่วงใช้มาอีกทอดหนึ่ง วันที่ ๓ แดงเป็นผู้ใช้ระวางโทษ ๑ ใน ๓ ของมาตรา ๒๘๙ (๔) ม่วง ผู้ใช้อีกคนหนึ่งของดำ ก็ระวางโทษ ๑ ใน ๓ ของมาตรา ๒๘๙ (๔) เช่นเดียวกัน โดยม่วงก็เป็นผู้ใช้อีกคนหนึ่งของดำ
- ดังนั้น วันที่ ๓ เมื่อแดง ใช้ ดำ แล้ว แดงและม่วงต่างคนต่างก็เป็นผู้ใช้ดำ (ซึ่งเป็นผู้ลงมือ) โดยแต่ละคนต้องระวางโทษหนึ่งในสามของโทษตาม มาตรา ๒๘๙ (๔) ทั้งนี้ตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อสังเกต เมื่อถึงวันที่ ๕ เมื่อดำลงมือยิงขาวตายแล้ว หากขาวไม่ตาย ดำผู้ลงมือ ผิดฐานพยายามฆ่าขาวตามมาตรา ๒๘๙ (๔) ประกอบ มาตรา ๘๐ โดยระวางโทษสองในสามของโทษตามมาตรา ๒๘๙ (๔)
- วินาทีนั้น แดงและม่วง ซึ่งเป็นผู้ใช้ก็รับโทษเสมือนเป็นตัวการ โดยรับ โทษสองในสามของโทษตามมาตรา ๒๘๙ (๔) เช่นเดียวกับดำ

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- คำถาม แล้วโทษหนึ่งในสาม ที่แดงและดำ รับผิดชอบในวันที่ ๓ จะยังคงอยู่ด้วยหรือไม่
- คำตอบ ถือว่าโทษหนึ่งในสาม **เกื่อนกสึน** ไปกับโทษสองในสาม ดังนั้น ณ วันที่ ๕ แดงและม่วง ก็รับโทษเพียงสองในสามเท่านั้น โดยโทษหนึ่งในสามถูกเกื่อนกสึนไปหมดแล้ว

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อ ๕ ในความผิดฐานเดียวกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิด มีฐานะเดียวกันเท่านั้น คือเป็นผู้ลงมือ หรือเป็นตัวการ หรือเป็นผู้ใช้ หรือเป็นผู้สนับสนุน เพียงฐานเดียวกันเท่านั้น

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ต.อ. กรณีแดงเป็นผู้ใช้ เหลืองเป็นผู้สนับสนุน
- สมมติว่าขณะที่ดำกำลังจะยิงขาว แดงผู้ใช้อ้างเข้ามาในที่เกิดเหตุ บอกดำว่าจะดูต้นทางให้ ดำตกลง แล้วดำก็ยิงขาว โดยขณะนั้นแดงดูต้นทางให้แก่ดำด้วยนอกจากเขียว ถามว่า เมื่อดำยิงขาว ขาวตาย ดำผิดมาตรา ๒๘๙ (๔) แดงเป็นตัวการตามมาตรา ๘๓ เพราะดูต้นทางให้ดำ โดยดำตกลงด้วย (ไม่ใช่แอบมาดูต้นทางโดยดำไม่รู้เรื่องด้วย) ความรับผิดชอบของแดงต่อขาวก็คือมาตรา ๒๘๙ (๔)

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- เหลืองก็เช่นกัน ถ้าเหลืองมาดูต้นทางให้แก่ดำ ดำตกลงด้วย เหลืองเคยเป็นผู้สนับสนุน เมื่อมาเป็นตัวการ เหลืองก็รับผิดชอบเป็นตัวการ ไม่เป็นผู้สนับสนุนอีกต่อไป เพราะว่าหากเป็นผู้สนับสนุนนั้นเกลื่อนกลืนเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวกับความผิดฐานเป็นตัวการ
- เพราะฉะนั้น เมื่อปัจจุบันเป็นตัวการ ไม่ต้องไปสนใจว่าเขาจะเป็นใครเมื่อในอดีต

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ข้อสังเกต หากแดงกลายเป็นตัวการ โดยไม่เป็นผู้ใช้อีกต่อไป ดังนั้น แม้ดำเป็นผู้ลงมือ จะอายุไม่เกินสิบแปดปี ก็ไม่มีกรณีที่เพิ่มโทษแก่แดงกึ่งหนึ่ง เพราะแดงเปลี่ยนสถานะมาเป็นตัวการ โดยขาดจากการเป็นผู้ใช้ไปแล้ว

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- หากผู้ใช้แอบมาดูต้นทางให้ผู้ลงมือ โดยผู้ลงมือไม่ล่วงรู้ด้วย เช่นนี้ก็ยังเป็นผู้ใช้ออยู่ตามเดิม เพราะดำ(ผู้ลงมือ) ไม่มีการกระทำและไม่มีเจตนา ร่วมกับผู้ใช้ด้วย ผู้ใช้จึงไม่กลายเป็นตัวการ

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ผู้ใช้ตามมาตรา ๘๔ และความผิดฐานใช้เอกสารปลอม
- (๑) นายดำเป็นผู้ลงมือปลอมเอกสาร นายดำผิดมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก นายดำนำเอกสารนั้นไปใช้หรืออ้าง ก็ผิดมาตรา ๒๖๘ วรรคแรก ซึ่งมาตรา ๒๖๘ วรรคสอง ให้ลงโทษฐานใช้หรืออ้างกระหนเดียว
- (๒) ตาม ต.อ. ข้างต้น หากนายดำเป็นผู้ลงมือ โดยนายแดงเป็นตัวการตามมาตรา ๘๓ เช่น ดูต้นทาง นายแดงก็ผิดฐานเป็น**ตัวการในการปลอมเอกสาร** ตามมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๘๓
- **ข้อสังเกต** หากนายแดงนำไปใช้หรืออ้างก็ผิดมาตรา ๒๖๘ วรรคแรก และรับโทษกระหนเดียว ตามมาตรา ๒๘๖ วรรคสอง เช่นเดียวกัน

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- (๓) หากนายแดงไม่ได้เป็นตัวการ แต่เป็นผู้ใช้
- นายแดงใช้ (ตามมาตรา ๘๔) ให้นายดำลงมือปลอมเอกสาร นายดำกระทำตาม นายดำผิดมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก (ในฐานะผู้ลงมือ) และนายแดง ก็รับโทษ เสมือนเป็นตัวการ (ตามหลักในมาตรา ๘๔ วรรคสาม) ประเด็นก็คือหากนายแดง เป็นผู้ใช้เป็นผู้นำเอกสารปลอมนั้นไปใช้หรืออ้าง ซึ่งนายแดงมีความผิดตามมาตรา ๒๖๘ วรรคแรก **คำถาม** นายแดงจะได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๒๖๘ วรรคสอง คือรับโทษตามมาตรา ๒๖๘ วรรคสองแต่เพียงกระทางเดียว หรือไม่
- **คำตอบ** เมื่อนายแดงรับโทษเสมือนเป็นตัวการ (กล่าวคือเสมือนเป็นผู้ร่วมกระทำ ความผิด) ก็ลงโทษนายแดงฐานใช้หรืออ้างแต่เพียงกระทางเดียวเช่นกัน (ฎ.๑๐๘๒๑/๒๕๕๕)

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- ผู้ใช้ ตามมาตรา ๘๔ และความผิดฐานรับของโจร
- (๑) นายดำลงมือลักทรัพย์นายขาว แล้วนายดำเอาทรัพย์ชิ้นนั้นไปขาย นายดำไม่ผิดฐานรับของโจรอีก (ฎ.๓๒๕/๒๕๒๐)
- (๒) หากขณะที่นายดำลงมือลักทรัพย์นายขาว นายแดงร่วมกระทำด้วยการดูต้นทาง นายแดงก็เป็นตัวการร่วมกันกับนายดำในการลักทรัพย์ นายขาวและผิดมาตรา ๓๓๕ (๗) และก็ไม่ผิดฐานรับของโจรด้วยอีกเช่นกัน

ข้อสังเกต ตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน

- (๓) หากนายแดงใช้ (ตามมาตรา ๘๔) ให้นายดำไปลักทรัพย์นายขาว เมื่อนายดำได้ทรัพย์มาแล้วส่งมอบให้นายแดง นายแดงก็ไม่พิดฐาน รับของโจรเช่นเดียวกัน (ฎ.๑๒๖๔/๒๕๑๓) เพราะรับโทษเสมือนเป็น ตัวการ ในความพิดฐานลักทรัพย์นายขาวในฐานะเป็นผู้ใช้แล้ว
- **ข้อสังเกต** นายแดงพิดฐานเป็นผู้ใช้ ตามมาตรา ๘๔ ในความพิดฐาน ลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๔ ไม่ใช่มาตรา ๓๓๕ (๗)(ลักทรัพย์โดยร่วม กระทำพิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป) เพราะเพียงแต่รับโทษเสมือนเป็น ตัวการ แต่ไม่ได้เป็นตัวการร่วมกระทำความพิดตามมาตรา ๘๓ จึงไม่พิด มาตรา ๓๓๕ (๗)